

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

OSMANLI DEVLETİNİ DAĞILMaktan Kurtarmayı
Amaçlayan

FIKİR AKIMLARI

Püff Bilgiler & Püff Noktalar
Püff Sorular

Püff soru:

Osmanlı Devletinin son dönemlerinde çeşitli fikir akımlarının ortaya çıkma nedenleri nelerdir?

- **Fransız İhtilali** ile ortaya çıkan **milliyetçilik akımı**, Osmanlı Devleti gibi çok uluslu imparatorluklarda **azınlık isyanlarına** ve **bağımsızlık hareketlerine** neden oldu.
- **Devletin parçalanmaya ve dağılmaya doğru gittiğini gören Osmanlı aydınları ve devlet adamları, devletin dağılmasını önlemek için** çeşitli **fikir akımları** (kurtuluş çareleri) ortaya attılar.

Püff nokta 😊

Bu fikir akımlarının özel amaçları farklı olsa da genel amaçları ortaktır:

Devleti dağılmaktan kurtarmak.

Püff soru:
Osmanlıcılık akımının amacı nedir?

Osmanlıcılık akımı,
Osmanlı Devleti'ni oluşturan bütün milletleri
adalet, eşitlik, hürriyet ilkeleri ile bir arada tutup
Osmanlılık duygusuna sahip bir Osmanlı toplumu
oluşturmayı
ve
azınlık isyanlarını önlemeyi
amaçlamıştır.

Püff bilgi:

Osmanlılık fikrinin en önemli temsilcileri
Ziya Paşa, Mithat Paşa ve Namık Kemal'dir.

Püff bilgi:

**Meşrutiyetin ilan edilmesinde
Osmanlılık düşüncesi etkili olmuştur.**

Püff nokta:

**Osmanlılık fikri,
Balkan Savaşları sırasında Balkan milletlerinin isyan ederek
Osmanlı'dan ayrılmasıyla geçerliliğini kaybetmiştir.**

Püff soru: İslamcılık akımının amacı nedir?

İslamcılık (Ümmetçilik) akımı;
devleti ve milleti bir arada tutan en önemli bağın **din**
olduğunu öne sürerek
tüm Müslümanları halifenin etrafında toplamayı
amaçlamıştır.

Püff bilgi:
İslamcılık akımının temsilcileri;
Padişah II. Abdülhamit, Mehmet Akif Ersoy ve Sait Halim
Paşa'dır.

Püff nokta 😊
I. Dünya Savaşında halifenin yayımladığı cihat ilanının yeterli ilgiyi görmemesi ve bazı Arapların İngilizlerle birlikte hareket etmesi ile İslamcılık akımı etkisini kaybetmiştir.

Püff soru:
Türkçülük fikrinin amacı nedir?

**Türkçülük(Turancılık),
bütün Türkleri milli bir duygu ile birleştirerek
tek bir bayrak altında toplamayı amaçlamıştır.**

Püff bilgi:

Türkçülük fikri, özellikle **II. Meşrutiyet dönemindeki
milliyetçilik isyanlarına tepki olarak** doğmuştur.

Yusuf Akçura, Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp
en önemli savunucularıdır.

Püff nokta 1 😊

Türkçülük fikri özellikle

Kurtuluş Savaşında milli birlik ve beraberliğin sağlanmasında ve milli mücadelenin kazanılmasında etkili olmuştur.

Püff nokta 2

Türkçülük fikri

Osmanlı Devleti içerisindeki Türkleri milli bir bilinç etrafında tutmayı amaçlarken,

Turancılık fikri

tüm dünyadaki Türkleri bir bayrak altında toplamayı hedeflemiştir.

Püff soru:
Batıcılık akımı nedir?

Batıcılık(Garpçılık);
Osmanlı Devletinin
tüm kurumları ve yaşam biçimiyle batılı bir devlet olmakla
yıkılmaktan kurtulacağını savunan akımdır.

Püff bilgi:
Osmanlı Devletinin **Batı karşısındaki gerilemesine bağlı olarak**
ilk ortaya çıkan akımdır.
En önemli temsilcileri **Abdullah Cevdet** ve **Tevfik Fikret**'tir.

Püff nokta:
Cumhuriyetin ilanından sonra yapılan inkılaplarda kendini
göstermiştir.

Püff noktalar 😊

Osmanlıcılık Osmanlıdaki herkesi,

İslamcılık Osmanlıdaki Müslümanları,

Türkçülük Osmanlıdaki Türkleri,
bir arada tutmayı amaçlarken,

Batıcılık Osmanlıyı Avrupalılaştırmayı,
çağdaşlaştırmayı amaçlamıştır.

Püff bilgi

Fikir akımlarının hiçbiri Osmanlı Devletinin dağılmasına engel olamamıştır.

BİR SONRAKİ PÜFF DERSİMİZ
MUSTAFA KEMALİN EĞİTİM
HAYATI

ABONE OLUN

BİZDEN **8** SINIF

TC. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

KONU ANLATIMI • ETKİNLİK • SORU BANKASI

ÖĞRENCİNİN
"CAN SİMİDİ"

YENİ
NESİL
SORULAR

Akıl Tahtaya
ZEKA KATTIK!

"AKIL KÜPÜ"
TAHTA

- ETKİLEŞİMLİ SUNULAR
- DİJİTAL DERS NOTLARI
- DİJİTAL OYUNLAR

SADECE BU KİTABA ÖZEL!

OKULA
YARDIMCI

LGS
HAZIRLIK

ERKAN İSANMAZ
ŞEYHMUS YÜCE
YAVUZ YILDIZ
MURAT SAAT
ZEKİ DOĞAN

- ÖZEL ETKİNLİKLER
- KONU ANLATIMLARI
VE SORULAR
- KAZANIM ÖLÇEN
TEST SORULARI İLE

MEB
KAZANIMLARI

BİZ
SOSYAL BİLGİLER
BİZ YAYINLARI

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni